

Förord

Det här numret av Nordlund utgörs av tre delrapporter från projektet, *Språk och språkbruk bland ungdomar i flerspråkiga storstadsmiljöer* (SUF). Projektet leds av professor Inger Lindberg, Institutionen för svenska språket, Göteborg, och är ett nationellt samarbete mellan universiteten i Göteborg, Stockholm och Lund. Projektledningen består i övrigt av Sally Boyd, Institutionen för lingvistik, Göteborg, Lena Ekberg, Språk- och litteraturcentrum, Lund, Kari Fraurud, Centrum för tvåspråkighetsforskning, Stockholm, och Roger Källström, Institutionen för svenska språket, Göteborg. Ett 15-tal personer har på olika sätt tagit del i projektet. Fem doktorander och två forskare har direkt finansierats av projektet, däribland Gudrun Svensson (doktorand i Lund) och Petra Bodén (forskare i Lund) som båda medverkar med artiklar i föreliggande volym.

SUF-projektet finansierades 2002-2006 av Riksbankens Jubileumsfond. Syftet var, och är, att mer systematiskt än vad som tidigare gjorts undersöka språket hos ungdomar i flerspråkiga storstadsmiljöer, dvs. det språkbruk som går under beteckningar som rinkebysvenska, rosengårdssvenska, gårdstenska m.fl. I projektet har vi valt att använda den övergripande och neutrala termen ”svenska på mångspråkig grund” (SMG). Dels beskriver och analyserar vi språkbruket i de respektive städerna, dels gör vi jämförelser mellan de olika städerna. De tre projektdeltagarna i Lund – Petra Bodén, Lena Ekberg och Gudrun Svensson – har framför allt undersökt språkbruket bland ungdomarna i Malmö.

Under läsåret 2002-2003 samlades en stor mängd jämförbara data in (främst ljudinspelningar) på var och en av de tre platserna. I projektet ingår totalt 222 informanter, som bidrar med drygt 300 timmar inspelat material av olika slag: gruppdiskussioner i skolan, presentationer inför klassen, men också, och inte minst, inspelningar där informanterna spelar in sig själva och sina kamrater i sammanhang de själva väljer. För Malmös del handlar det om nästan 100 timmars ljudinspelning, och 102 informanter. Inspe­lningarna gjordes när informanterna gick andra året på gymnasiet. I Göteborg deltar två olika skolor, i Malmö och Stockholm tre skolor i varje stad. Informanterna gick på samhällsvetenskapliga program eller, i en av skolorna i Malmö, på det naturvetenskapliga pro-

grammet. Dessa program hade en förhållandevis likartad utformning oberoende av ort. I de tre skolor vi valt för våra undersökningar i Malmö varierar andelen elever med utländsk bakgrund mellan 45 och 70 %. En av skolorna, Cypresskolan,¹ hade vid tiden för datainsamlingen Rosengårdsområdet som sitt huvudsakliga upptagningsområde.

Den språkliga bakgrunden hos informanterna varierar som väntat. Av de 102 informanterna i Malmö har drygt 60 % utländsk bakgrund, dvs. de är födda utomlands eller i Sverige av utlandsfödda föräldrar. Av de intervjuer som gjordes med varje informant framgår att många av dem rör sig i flerspråkiga kamratkretsar. De kvinnliga informanterna är fler än de manliga, 60 respektive 42 stycken. De kvinnliga informanterna var dessutom mer villiga att spela in sig själva och sina kamrater.

De tre artiklarna i föreliggande volym tar sin utgångspunkt i det insamlade materialet från Malmö. Petra Bodén har som en del av sin forskning genomfört lyssningstester i de tre städerna där ungdomar utifrån språkprov från våra informanter fått bedöma vilka som talar rinkebysvenska, rosengårdssvenska etc., och vilka som inte gör det. I Bodéns artikel, "Rosengårdssvensk" fonetik och fonologi, redovisas bl.a. resultatet av det lyssningstest som genomfördes i Malmö. Ekbergs och Svenssons artiklar utgår från material från två kvinnliga kamratgrupper på två olika skolor, Cypresskolan och Ekskolan. Ekbergs artikel behandlar ett antal lexiko-grammatiska drag som är frekventa hos båda grupperna, framför allt bruket av *sån* i nya funktioner. Svensson redogör för bruket av diskurspartikeln *duvet*, en partikel som av informanterna (och andra ungdomar, se Bodéns artikel) förknippas med rosengårdssvenska.

Den som vill ha mer information om projektet och om andra SUF-relaterade publikationer kan gå in på vår hemsida:

http://hum.gu.se/institutioner/svenska-spraket/isa/verk/projekt/pag/pg_forsk2

Lund i december 2007

Lena Ekberg

¹ Alla skolor och informanter har kodnamn; se vidare de enskilda artiklarna.